

VESTI IZ SLOVENIJE

UČNE NAČRTE za srednje šole so spremenili. Sprememba učnih načrtov je segla skoro na vse predmete in na vse razrede. Posebno velike so spremembe pri geografiji in pri ruščini, ki je postala prosti predmet. Na srednjih šolah v Sloveniji izbirajo sedaj učenci med učenjem: ruščine, angleščine, francoščine in nemščine. Morajo se pa vsi učiti vsaj dva živa tuja jezika in latinščino, ki je postala spet obvezen predmet v vseh gimnazijah.

ZARADI POMANJKLJIVIH varnostnih priprav se dogodi v jugoslovanskih tovarnah izredno veliki nesreč. Od celotnega števila izostalih delavcev odpade v tovarni "Fran Leskovšek" v Mariboru 35% na ponesrečence, to je nad eno tretjino.

SLABE DELAVSKE razmere. — Povprečno je vsled slabih zdravstvenih razmer 12% jugoslovanskih delavcev, ki so zavarovani proti boleznim, bolnih, to se pravi pod zdravniško oskrbo.

Titovci so uvedli za delavce 9 stopenj, po katerih odredijo plačo in vse ostale ugodnosti. Prehod iz ene stopnje v drugo je mogoč po določeni dobi v eni stopnji. Za celo pot od prve do devete stopnje, to se pravi od možnega delavca do mojstra bo treba po tej uredbi približno 20 let. Za člane komunistične partije obstoja seveda daleko krajša pot. Delavec more biti preveden iz ene stopnje v drugo tudi brez potrebnega tehničnega znanja po odloku posebne komisije komunističnih direktorjev in UDBE.

DAVKOV NE PLAČUJEJO. — Na Hrvaškem je bilo plačanih za zadnje tromesečje samo 16% državnih davkov, na otoku Korčuli so jih plačali celo samo 4%. ODKUP MLEKA v slovenjegraškem okraju je vsak dan slabši, saj dosega komaj dobro tretjino predvidenega plana. Titovski časopisi pravijo, da je temu kriva slaba organizacija in pomanjkljiv prevoz, torej nesposobnost komunističnih oblastnikov, mi pa dodajamo še — odpor kmetov proti komunistični oblasti.

Vremenski
prerok
pravi:

Danes oblačno, še nadalje mrzlo in lahko naletavanje snega. Ponoči sneženje in manj mrzlo.

Tri na dan

Ko je bil komunist Tone Seliskar lani v Ameriki, se je gibal, naravno, samo v krogih svojih somišljenikov in sopotnikov. Gliha vkup štrih, menda ja.

Nas ni takrat nikjer omenil, vsaj v javnost ni nič prišlo. Tudi mi smo ga pustili pri miru, kot se pusti konjsko figo na cesti, če ti ni nič napoti.

Ko je pa komunist Tonček privzval nazaj v Ljubljano, je takoj tekel h kanalu Ljubljanice, tam zajel vrč smrdljive in poštane vode in jo zlijal na Ameriško Domovino.

V ITALIJI JE NA VIDIKU TITOIZEM

Dva komunista, člana poslanske zbornice, sta izstopila iz partije in pozvala tovariše, naj se upro Sovjetski zvezi.

REGGIO EMILIA, Italija. — Dva člana italijanske poslanske zbornice, ki sta izstopila iz italijanske komunistične partije ter ustvarila temelj laškemu titoističnemu gibanju, sta pozvala italijanske komuniste, naj nastopijo v boju proti sovjetski agresiji, kadar koli se slednja pojavi.

Poslanca, 38 let stari Valdo Magnani in 39-letni Aldo Cuchi, sta izjavila, da se morajo komunisti "brezpogojno izjaviti za obrambo proti morebitni agresiji, pa naj pride slednja od katere koli strani."

Omenjena dva sta reprezentirala v poslanski zbornici komunistično trdnjavo v Reggio Emilia v severni Italiji. Zdaj bosta proglasila svojo neodvisnost ter ohranila svoja sedeža, da tako preprečita, da bi ju ne nadomestila dva druga komunisti.

Kmalu po njunem izstopu iz partije ju je komunistični glavni stan označil za "izdajalca, renegata brez načel ter za sovražnika delovnega ljudstva in komunistične partije."

Omenjena dva sta seveda pričakovala to potezo, zato sta opozorila delavce, naj ne verjamejo komunističnim verzijam o njunem izstopu in naj se jima pridružijo.

Izza volitev leta 1948 so izgubili italijanski komunisti nad pol milijona svojih članov.

Rodbina štirih ljudi zgorela

CELINA, O. — V svoji hiši na farmi v bližini tega kraja je zgorelo četvero ljudi, vsi člani ene rodbine. Zgoreli so zakonca Paul Hoenie in njuna dva otroka.

NAM JE TUKAJ DOBRO, ZATO SE PRI VSAKI PRILIKI SPOMINAMO NA BEGUNCE

"Bolni" železničarji zopet ovirajo promet železnic

Da jih ne bi mogla vlada pozvati na odgovor, da strajkajo proti njej, so premikali nenadoma "zboleli."

Včeraj je stotine železniških premikačev na železniških terminalih v Chicagu in Detroitu pričelo za "divjo" (neavtorizirano) stavko, da prisilijo vlado do ugoditve njihovih zahtev po krajšem delovnem tednu brez izgube plače.

Radi njihove stavke je zastalo mnogo pošiljk vojnega materiala.

Premikachi se poslužujejo istih sredstev za svoj strajk, kakor so se jih posluževali pretekli mesec. V prizadevanju, da se izognejo pravi stavki proti vladi, ki zdaj upravlja te železnice, se enostavno niso javili za delo, češ da so "bolni."

Zaradi te stavke so najbolj prizadeta premikališča v Chicagu in Detroitu.

Vulkan na Novi Gvineji zopet bruh

PORT MORRESBY. — Ognjenik Mount Lamington na Novi Gvineji je pričel zadnjih 24 ur že drugič bruhati. Pri prvem izbruhu je bilo smrtno ponesrečenih 4.000 ljudi.

KINA JE AGRESOR

LAKE SUCCESS. — Politični odbor Zdr. narodov je snoči označil komunistično Kitajsko z ogromno večino 44 proti 7 glasom za agresorja.

S tem je še vedno ostalo odprto vprašanje sankcij proti Kitajski in general MacArthur še ni dobil polnomocija za bombardiranje ozemlja komunistične Kitajske.

Ta zgodovinski odlok je bil dosežen, ko je dosegel azijsko-arabski blok vrhunec svojega prizadevanja, da bi se spet poslalo komunistični Kitajski nove mirovne predloge.

Velika Britanija in Francija sta glasovali z Zdr. državami.

Proti predlogu, da se proglasi Kitajsko za agresorja, so glasovale: Burma, Indija, Rusija, Poljska, Belorusija, Čehoslovaška in Sovjetska Ukrajina. Glasovanja so se vzdžale sledeče države: Afganistan, Egipt, Indonezija, Pakistan, Švedska, Sirija, Jemen in Jugoslavija. (Podrobno poročilo jutri. Ured.)

Senator opozarja na veliko slovansko protikomunistično silo

Senator H. G. Lodge Jr. pravi, da je dva milijona Slovanov pripravljenih na boj proti komunizmu.

BOSTON. — Republikanski senator Henry Cabot Lodge Jr., je izjavil, da je v Evropi na razpolago za vojaško službo dva milijona Slovanov, ki sovražijo komunizem in katere bi Zed. države lahko uporabile pri izoblikovanju evropske vojaške moči.

"Ti Slovani si žele prilike za boj", je rekel senator, "toda v armadah svojih lastnih dežel se ne morejo boriti, ker so te dežele v oblasti komunizma. Zed. države bi morale storiti vse, kar morejo, da izrabijo to protikomunistično silo, zakaj ti ljudje sovražijo komunizem z duhovnega in osebnega vidika in bi nam z veseljem pomagali, samo če se jim ponudi prilika za to."

Tat brez srca

BRIDGEPORT, N. J. — Henry Fithina, star 23 let, je moral plačati 25 dolarjev globe, ker je ukradel 25 centov iz nabiralnika za March of Dimes kampanjo, da bi imel za steklenico piva.

Ognjenik je zahteval smrtne žrtve

MELBOURNE. — Ognjenik Lamington na Novi Gvineji je pričel bruhati in je povzročil smrt mnogih oseb. Najbrže je med mrtvimi tudi 50 Evropecev.

Vozimo počasi posebno pred šolami. Otroci so tam. Sma-trajmo da je vsak otrok naš. Pazimo in vozimo previdno.

KITAJ. KOMUNISTI ZAVRLI PRODIRANJE PROTI SEOULU

Bojne ladje bombardirajo mesto in pristanišče Kangsong na vzhodni obali Koreje. — Čete Združenih narodov so vsenakrog Seoula.

TOKIO. — Trdno zasidrane kitajske komunistične čete so ni obali, ki leži samo 17 milj od domaile ustavile prodiranje ameriške osme armade južno od Seoula, toda ostale čete Združenih narodov še vedno napredujejo in pridobivajo na ozemlju v Koreji.

Težka ameriška oklopna Mis-souri, ki je na čelu enajstih bojnih ladij, bombardira ozemlje okoli pristanišča Kangsonga na vzhodni obali, 30 milj severno od 38. vzporednika.

Čete osme ameriške armade so trčile ob glavno komunistično obrambno črto. Na krilih so napredovale do šest milj, v središču črte pa komaj nekaj sto čevljev, nakar so bile malone ustavljene po silnem komunističnem odporu.

Južnokorejske čete so zavzele bali.

ALI JE ČUDNO, ČE JE V JUGOSLAVIJI OB TAKEM GOSPODARSTVU POMANJKANJE VSAKE HRANE?

BEOGRAD. — List "Politika" ne kritizira nesposobnost tistih, ki vodijo prodajno službo, ker da ne poznajo potreb, ne na domačem ne na tujem trgu.

List objavlja pretresljiv popis, kako postopajo s klavno živino, ki jo dovažajo v Beograd. Meso — pravi list — prihaja v "valovih". Včasih pride kar po štirikrat na teden, potem ga pa zmanjka in ga dolge tedne ni. Beograjska klavnica je včasih nabito polna klavne živine. — Sreska trgovaška podjetja, ki razdeljujejo klavno živino, jo eno-

stavno pošiljajo v Beograd, ne da bi koga vprašala, ali jo potrebujejo ali ne. Niti ne opozore beograjske klavnice, da je živina na potu. Tako je bilo na Ada Huji nekega dne kar 15.000 ovac, ki jih je čuvalo 20 pastirjev. Ovce so stale na prostem brez hrane in so počasi odmirale. Goveja živina pa je čestokrat natrpana na postaji Topčider v škandaloznih okoliščinah. Enkrat so zaprli ovce v kovinski UNRRA-in vagon, kjer so radi pimanjkanja zraka poginile. . .

TITOVE PONUDBE VATIKANU

"Christian Science Monitor" objavlja poročilo svojega rimskega dopisnika Edmunda Stevensa, da sta prispela v Rim dva duhovnika iz Zagreba, dr. Marič in dr. Oberski, ki sta prinesla s seboj Titove predloge za pomirjenje s katoliško Cerkvijo.

List pravi, da so v razpravi predlogi, da se izpuste iz ječe vsi duhovniki, da se vrne Cerkvi pravica do poučevanja krščanskega nauka, da se dovoli verski tisk. Kot protiuslugo pa vlada zahteva, da preneha propaganda proti režimu, da se duhovščina poveže v eno samo stano in osebnega vidika in bi nam z veseljem pomagali, samo če se jim ponudi prilika za to."

Edward Schultz, reprezentant CIO, je izjavil, da stavka, v kateri je zapletenih 250 članov, ni avtorizirana po uniji, ker lokalni del stavke na glasovanje.

Rečeno je, da so delavci pustili delo, ker družba ni hotela vzeti nazaj Louisa DeLauer-ja, bivšega glavnega stewarda tega locala. Predstavniki družbe je pa izjavili, da je bil omenjeni od-slovljen zaradi postopanja, ker ni hotel delati.

VOZITE PREVIDNO IN PAZITE NA PROMETNE POSTAVE IN REGULACIJE!

Februar je najkrajši mesec v letu, zato glejte, da ga ne boste naredili še krajšega v svojem življenju s prometno nesrečo. — Clevelandška policija pravi, da ni dovolj, če avtomobilist samo pozna prometne postave in brzine, ki so predpisane. On mora vse to tudi uvaževati, če hoče biti dober voznik. Drugi avtomobilisti poznajo zopet samo za silo prometne postave in regula-

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Tretja obletnica—

V četrtek ob 7:45 bo v cerkvi sv. Vida maša za pok. Josepha Sterle v spomin tretje obletnice njegove smrti.

Direktorij AJZ, Euclid—

Predsednik Tony Vrh, podpredsednik John A. Fakolt, tajnik Andy Ogrin, tel. KE 1-1107; blagajnik Theodore Kircher Jr. zapisnikarica Gusti Zupančič. Nadzorni odbor: — John Gerl, predsednik; Leo Bostjančič in John Barkovich. Gospodarski odbor: Frank Derdich, predsednik, Frank Tegel in Anton R. Ogrin. Ostali direktorji: Frances Medved, John Zupančič, Ciril Ozbich, Louis Zgonik. Poslovodja John Žigman; janitor L. Mohar. Seje so vsako tretjo sredo v mesecu ob 7:30 zvečer.

Beros Studio—

Mr. in Mrs. Beros, lastnika poznane Beros Studio na St. Clair Ave., naznanjajo, da bo njihov studio zaprt od 1. februarja do 16. marca. Kljub temu sta uredila vse potrebno s telefonsko družbo, da bo prevzela vaše naročilo ali dogovor za slikanje otrok ali družin. Samo pokličite.

V bolnišnici—

Dobro poznani pek Anton Novak, 6218 St. Clair Ave., se je podal v St. Alexis bolnico, kjer se bo moral podvreči operaciji na želodcu. Nahaja se v sobi 216.

Novi grobovi

Mary Butkovič

Kakor smo že poročali, je v torek umrla na svojem domu, 17810 Dillewood Rd., Mary Butkovič, rojena Trlep, doma iz Kleč, fara Šmihel pri Žužemberku, odkoder je prišla v Ameriko leta 1903. Poprej je bila poročena s Frankom Pucljem, po njegovi smrti se je poročila s svojim sedanjim možem John Butkovičem, kar je bilo pred sedmimi leti. Bolehala je približno leto dni. Zapušča tudi brata Mike v Elkhardu, Ind., v Jugoslaviji pa sestro Angelo Vidic, kakor tudi osem bratrancev in sestričev. Bila je članica društva Kras št. 8 SDZ in Srca Marije. Pogreb bo v petek zjutraj ob 9 uri iz Grdinovega pogrebne-ga zavoda na 17010 Lake Shore Blvd. Maša zadušnica bo darovana v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave. ob 9:30, od tam pa bo prepeljano truplo na Kalvarijo.

Minister Bevin bo najbrž resigniral

LONDON. — Angleški minister za zunanje zadeve Ernest Bevin, ki je zelo rahlega zdravlja, bo najbrž v kratkem podal ostavko.

Kongresnik iz Missouri umrl

WASHINGTON. — V bolnici v Washingtonu je umrl John Berchman Sullivan, demokratiški kongresnik iz države Misso-uri.

NAJNOVEJŠE VESTI

HOQUIAM, Wash. — Tukaj je nastal požar v Domu za ostarele, v katerem je našlo smrt dvajsetih starejših ljudi.

WASHINGTON. — Predsednik Truman in francoski premier Plevan sta se po dvodnevnih konferenci sporazumela za skupno strategijo v Evropi.

6117 St. Clair Ave. HEnderson 1-0628 Cleveland 3, Ohio

Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

General Manager and English Editor: Mary Debevec
Editor in Chief: Anton Sabec; Mg. Editor: Frank A. Turek;
Associate Editor: Vinko Lipovec

NAROČNINA

Za Zed. države \$8.50 na leto; za pol leta \$5.00; za četrt leta \$3.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$10.00 na leto. Za pol leta \$6.00, za 3 mesece \$3.50.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$8.50 per year; \$5.00 for 6 months; \$3.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$10 per year; \$6 for 6 months; \$3.50 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd 1879.

83 No. 22 Wed., Jan. 31, 1951

Titov režim sredi velikih težav

"Obup in strah pred posledicami, ker pač niso mogli dati toliko živil, kakor jim je bilo odmerjeno, je pognal že veliko kmetov v odkrit odpor proti državi. Znano je, da so se uprli kmetje v Kordunu, Krajini in Banji, a so bili upori v krvi zadušeni.

V Bosni so se uporni kmetje začeli zbirati po Ivan in Prenj Planinah, v Srbiji pa po planini Jastrebac v bližini Kruševca.

Novo nevarnost predstavlja za režim tudi odkritje, da se ljudje nič več ne boje ne zaporov, ne prisilnega dela, ne drugih kazni, in jim je postalo že skoraj vse eno, če žive doma v polsuženstvu ali pa če sede v zaporih. Glavno sredstvo, s katerim se je režim doslej vzdržal, namreč teror — izginja."

Poročevalec nato opisuje razmere v industriji in med delavstvom, kjer se nezadovoljnost čedalje bolj širi.

"Discipline ni. Delavcem so od obljub ostale samo prazne besede, slabe plače, vedno manjši obroki hrane, vedno več garanja in neusmiljenega priganjanja k delu, slabe stanovanjske razmere.

Na ustih vseh leži vprašanje: Kaj bo? Negotovost, ki jo ljudje čutijo in ki je režim ne more ublažiti, izpodkopa moralno. Med ljudmi krožijo najbolj fantastične novice "o prihodu Amerikancev," o ameriškem tajnem orožju, o borbah upornikov ...

Poročilo nato opisuje posledice aretacije priljubljenega pravoslavne škofa Josipa ter vtis, ki ga je napravila pri muslimanih prepoved, da muslimanke ne smejo več nositi pajčolana. Takole piše:

"Po vsej državi vlada velika napetost. Mesto, da bi jo režim skušal ublažiti, jo je še bolj zaostri z zaporom priljubljenega metropolita Josipa, kar je pravoslavne vernike in nacionalno čuteče Srbe raztogotilo. Tudi prepoved nošenja pajčolana je povzročila veliko razburjenje med muslimani. Komunisti so dregnili v starodavno muslimansko navado, ker so pač hoteli tudi muslimansko ženo vpreči v jarem suženjskega dela in skomunizirati tudi muslimansko družino. Muslimani so besni. Saj so bili bosanski muslimani znani kot versko skrajno fanatični in smatrajo še danes za svojega največjega sovražnika vsakogar, ki bi jih oviral v njihovih verskih navadah in žalil njihova verska čustva.

V takšnem katastrofalnem gospodarskem stanju, s prazno državno blagajno in z ogorčenim razpoloženjem vsega naroda, gre režim v težko zimo in v še težjo spomlad.

Glede nevarnosti kominformistov, to je prikritih zavznikov Stalinovega komunizma, vsebuje poročilo zanimive in, zdi se, točne podatke:

"Nevarnost za režim predstavljajo tudi komunisti, dasi med ljudstvom samim nimajo takorekoč nikogar za seboj. Po raznih številnih črtkah v vojski, upravi in stranki, jih je tudi številčno ostalo le še malo. V rednih razmerah bi ostali brez vpliva. Toda, če pride do razsula, bodo kominformisti edina organizirana skupina, ki bo vedela kaj hoče in ki bo pripravljena, da prevzame posle pete kolone za sovjetske namene. Radijska propaganda, ki jo sejejo kominformisti, je skrajno udarna. Kot gesla uporabljajo vse, kar boli kmeta in delavca: izkoriščevanje delavca, prisilno delo, zdravlje razkrajajoča tekmovalja, odiranje kmetov, zapiranje, razlaševanje, stradanje ... Ljudje sicer ne zaupajo Moskvi, vendar radi poslušajo, ker pač radi slišijo, da kdo napada Tita in njegov osovražen režim, medtem ko so zapadne radijske postaje, z izjemo pariške, postale preveč obzirne do Tita.

To je zelo važno za primer notranjega razula režima. Ljudstvo je danes mišljenja, da zapad vsestransko podpira Titov režim. Če bi prišlo do razkroja države, si demokratske plasti naroda ne bodo upale ničesar podvzeti v dobri veri, da ne bodo našle zaslombe na zapadu — kot je niso našle pred svetovno vojno — in bi se moglo zgoditi, da bodo kominformistične pete kolone postale zbirališča organiziranega odpora. Splošna ljudska želja je samo v tem enem, namreč, da "Titov režim gre."

IZPOLNJENA GESLA

Ob priliki proslave Oktobrske revolucije izda komunistična partija Sovjetske zveze navadno gesla, ki jih nato prevzemajo vse podrejene komunistične partije. Lanskim petdesetim geslom, ki so ostala bistveno neizpremenjena, so letos dodali še dve. Značilno je, da pozdravlja komunistična partija v enem izmed teh gesel jugoslovanske narode, ki se bore proti Titovi fašistični diktaturi.

Uvrstitev tega gesla med glavna politična navodila Moskvi pokornih komunističnih partij nam kaže, da se je prepad med jugoslovanskim režimom in Kremljem v zadnjem letu znatno poglobil.

Vsi za enega, eden za vse

P. Bernard Ambrožič

Važna objava iz osrednje
Ligine pisarne

V tajnikovem poročilu na letni seji Lige 25. oktobra 1950 je bilo citati tudi naslednje:

"Jaz sem mnenja, da bo tiste od teh (prosilcev za sponsorje), ki do decembra ne bodo dobili sponsorjev, adoptirala Liga sama kot njihov sponsor. Delo se bo dalo dobiti, ko bodo enkrat tu. Le stanovanje jim bo treba poiskati in seveda plačati s posojilom od strani Lige, dokler se ne postavijo na lastne noge, začenši plačevati sami zase in Ligi vračati posojilo. Bajje po Novem letu ne bo več mogoče vlagati sponzorskih papirjev, pa bi bilo škoda, če bi ti dobri ljudje ne mogli v Ameriko. Razume se, da kaj takega Liga ne more napraviti, če nima nič v blagajni." Naj tu takoj pripomnim, da je bilo to poročano v oktobru, pa zdaj se izkazuje, da sponzorske papirje še zmerom lahko vlagamo. Prosilci se tudi še zmerom oglašajo. To je dokaz, da je bilo gornje "mnenje" celo bolj umestno kot je takrat bilo mogoče misliti.

* * *

Tajnikovo poročilo je bilo na letni seji v celoti sprejeto in to brez debate, torej je bilo sprejeto tudi to "mnenje." V drugi polovici decembra je torej Osrednja pisarna Lige vložila celo vrsto sponzorskih papirjev in za tiste begunce garantirala preskrbo zaposlitve in stanovanja, ako pridejo v Ameriko. Izmed prosilcev, ki so ostali do takrat brez sponsorja, je po najboljših informacijah, ki jih je mogla dobiti, izbrala take, ki se zde res vredni. Kakšna pomota se bo seveda izkazala ob svojem času, pa kaj takega je zmerom pričakovati.

Morda bo kdo vprašal: Ko se je izkazalo, da se papirji lahko še in še vlagajo, zakaj pa ni Liga rajši še naprej objavljala imen prosilcev in čakala, da se sponzorji ponudijo? Morda ni bilo tako nujno, da je vzela to breme kar na svoje rame in si nakopala tako odgovornost ...?

* * *

Na gornje morebitno-vprašanje naj odgovorim v štirih kratkih točkah:

1. — Objavili smo že, da se sicer papirji lahko še kar naprej vlagajo, nič pa ne ve, če bodo tudi vpoštevani, ker gre emigracija boguncev zelo hitro proti koncu.

2. — Ko smo objavljali imena prosilcev, so se sponzorji res precej dobro javljali, toda hoteli so tudi neko zagotovilo (ne ravno vsi, pa večina), da bo dotični tudi res prišel, se izkazal za takega in takega, itd. Hoteli vedeti, kdaj bo prišel, itd. Ko smo vlagali papirje, je pogosto prišlo na dan, da se je med tem dotični begunec odločil za kam drugam, ker se je naveličal čakati — sponzorji so pa bili razočarani, nejevoljni itd. Nekateri niso hoteli potem nobenega drugega sprejeti, nekateri so segli po starih seznamih beguncev in "naročili" tega ali onega, ki pa med tem ni bil na razpolago. Pisarjenja sem in tja je vse to naglago od sile, nevarnost za zmešnjavo je bila velika. Koordinacija je skoraj nemogoča. Zdaj, ko je Liga sama za sponzorja, se vse tako lahko uredi kar "doma."

3. — Tudi druge podobne organizacije ravnajo tako, kot je zdaj Liga naredila, ravnajo tako že dolgo, niso se ustrašile težav. Zakaj se ne bi mi Slovenci vsaj v zadnjem hipu opogumili za tak postopek?

4. — Morda bo v mnogih primerih mogoče takrat, ko bomo gotovo vedeli, da ta ali ta pride, še pravočasno objaviti njegov (ali njihov) prihod, pa zaprositi, da jim kdo pripravi sprejem.

Potem bo Liga dotične kar tja poslali. V teh slučajih sponzorjem ne bo treba čakati in čakati ...

* * *

Vprašal bo kdo: Ali je veliko tisto "breme," ki si ga je Liga s tem naprtila? Z drugo besedo: Ali s tem Liga veliko tvega?

Odgovor: Ne morem reči. Toda preudarimo stvar v luči naslednjih točk:

1. — Marsikdo, ki je sedaj dobil sponzorstvo od Lige, ne bo nikoli prišel čez. To lahko zapišem iz skušnje. Pri znanem "rešetanju" bo marsikdo običal in ostal, kjer je, oziroma končno šel kam drugam.

2. — Vsaj nekaj tistih, ki bodo prišli, bo našlo svoje sponzorje še naknadno. Breme Lige zopet za nekaj funtov lažje!

3. — Za nekatere bo poskrbela NCWC ob prihodu. Večkrat se zgodi, da ima NCWC kako mesto prosto, ki ga je treba nujno zasedeti, pa ji je vseeno, katere narodnosti so pravkar dospeli brezdomci. Zgodilo se bo, da bodo na ta način preskrbljeni nekateri, ki bodo prišli pod sponzorstvom Lige.

4. — Za nekatere bo Liga dosti lahko našla namestitev kar tu v New Yorku ali v bližini, ako bodo njihovi poklici odgovarjali popraševanju raznih delodajalcev. Preko newyorških uradov za zaposlitev se da marsikaj doseči. Tisti, ki bodo mogli ostati tu, si bodo mnogo prihranili s tem, da jim ne bo treba plačevati vožnje po železnici.

5. — Za nekatere bodo Ligine podružnice našle stanovanje in zaposlitev po večjih slovenskih naselbinah, zlasti v Clevelandu.

* * *

Vse gornje do neke meje gotovo velja, vendar je pa lahko tudi — račun brez krčmarja. Bodočnost napovedovati — saj veste kako riskantna reč je!

Na vsak način mora biti Liga pripravljena in zmožna, da bo poskrbela za vse, ki bodo pod njenim sponzorstvom prišli. Morala jih bo oskrbeti z življenjskimi potrebščinami, dokler ne bodo na svojih nogah. Če se bodo iz New Yorka kam vozili, jim bo treba plačati vozne listke. Če ne bodo imeli takoj po prihodu stanovanja, bo treba plačevati sobe v kakem hotelu.

Vse to bo kajpada šlo iz Ligine blagajne zgolj kot posojilo. Toda tudi za posojanje denarja moraš imeti — denar. In seveda moraš biti tudi pripravljen na to, da se posojilo ne bo vrnilo.

Dosedanje skušnje sicer uče, da se tega zadnjega res nimamo bati. Liga je že mnogim posojila, pa tudi vračajo že mnogi, nekateri so vrnili že vse. Kljub temu — v kakem primeru tudi kljub najboljši volji vračanje ne bo mogoče. Ali pa vsaj v kratkem ne. Ljudi ne odvraca od vračanja le zla volja, dostikrat — celo pogostejše — nesreča.

* * *

Napravimo zdaj primerne zaključke! Ne še vseh za danes, pa vsaj nekaj!

Ligina blagajna ne sme biti plitva! Ne sme imeti samo toliko grošev, da se ji dno pokrije!

Ligina blagajna ne sme samo izdajati, ampak tudi prejemati! Ligina blagajna nima samoteh nalog, ki jih danes omenjamo. Ima še druge. Zato mora Liga še in še apelirati na svoje prijatelje in prijateljice: Podpirajte me! Darujte mi! Ne prenehajte! Spomnite se me pogosto s kakim darom! Zdi se, da prav posebno letos — 1951 — Liga ne sme ostati brez velikodušnih podpornikov!

* * *

imela pred očmi ravno tega, kar sem tu napisal, pa jim je že splošen namen in pomen Lige dovolj povedal, da so izglasovala svoje darove. Iskren Bog plačaj!

Prav posebno društvom K. S. K. J. Bomo itak objavili, kadar pridemo do tega.

Prav tako iskren Bog plačaj poedincem, ki ste kaj poslali zadnje čase.

Vsem tem in drugim se ponovno toplo priporočamo.

Prihodnjic pa še nekaj o danes opisanem "bremenu" in Liginem tveganju. Zlasti pa o nekem prav posebnem "zaključku," ki ga je treba iz teh okolišnosti napraviti.

Mohorjeva družba

Človek bi ne pričakoval, da je med nami še toliko slovenske zavestnosti. Toda zbirka za jubilejni dar Mohorjevi družbi kaže, da naš narodni in verski termometer stoji zelo visoko. Vsi zavedni katoliški Slovenci v tej deželi tekmujejo, kdo bi storil več za ta jubilej, kdo bi skazal večjo hvaležnost najbližji in najplemenitejši slovenski ustanovi: Mohorjevi družbi.

Na prvem mestu so slovenski duhovniki, ki so družbo ustanovili, jo skozi desetletja kot mogočni stebri podpirali in ji zdaj v največji sili rešili življenje. To bo ostalo zapisano v slavni zgodovini Mohorjeve družbe. — Na drugem mestu so naši stari ameriškani pionirji, ki se s tako neizrečeno ljubeznijo spominjajo vseh veselih ur, ki jih jim je pripravila Mohorjeva knjiga, ko so prišli v to novo deželo. Vsako leto jim je ta knjiga prinesla košček domovine v tujino. In ko ti naši pionirji samo slišijo ime Mohorjeva družba, so pripravljeni žrtvovati vse, da družbi pomagajo. — In naši najnovejši naseljenci? Človek kar ostrmi, kako so za družbo zavzeti, kako prisrčno izražajo s svojimi pismi in s svojimi darovi hvaležnost do stoletne dobrotne sile slovenskega naroda.

Za Mohorjevo družbo so se zavzela z velikim navdušenjem društva naše Katoliške Jednote KSKJ in podružnice Slovenske ženske Zveze. Dejavnost ali dejanska ljubezen je prava ljubezen. In to ljubezen kažejo sledeče številke:

Slovenski frančiškani v Lemontu so darovali \$100.00, prevzvišeni g. škof ljubljanski dr. Gregorij Rožman \$50.00. Mr. Anton Grdina ponovno \$20.00 (prej že \$200.00). Po \$10.00, Rev. Jože Ferkulj, Tone Meglič-Cleveland. Frank Knez-Cleveland, Društvo Sv. Štefana KSKJ Chicago, Društvo Kraljica Majnika KSKJ Sheboygan, Društvo Marija Čistega spočetja KSKJ Pueblo, Colo., Društvo S. Kristine KSKJ Euclid, Ohio, Podružnica SL ženske Zveze — Maple Heights, Ohio, Joseph Goršič — Cary, Ill., \$8.25 je darovala Podr. SL ženske Zveze: Indianapolis; \$7.00 Mrs. K. Butala in hči: Detroit, Mich; Po \$5.00 Podružnica SL ženske Zveze, Gilbert, Minn; Podr. SL ženske Zveze: So. Chicago, Ill; Podr. SL ženske Zveze: Wickliffe, Ohio; Podr. SL ženske Zveze: Lorain, Ohio; Stanko Mrak: Gary, Ind; Mrs. Anton Setničar, N. Chicago, Ill; Društvo Sv. Cirila in Metoda KSKJ: Soudan, Minn; Mrs. Joseph Turk: Sheboygan, Wis; Društvo Sv. Križa KSKJ: Cleveland, Ohio; Društvo Sv. Jožefa KSKJ: Fontana, Calif; Mr. Anton Jakše: So. Chicago, Ill; Mr. Joseph Zalar: Joliet, Ill; Mr. Rudi Kotar: West Allis, Wis; Mr. Frank Lindič: Cleveland, Ohio; Društvo Sv. Lovrenca K. S. K. J. Cleveland, Ohio; Rev. Ivan Lavrih: Ellinwood, Kan.; Mrs. Anna Springer: Kansas City; Rev. Ljodje Žitko, Mr. John Kaiser, Detroit, Mich; Rt. Rev. J. Oman: Cleveland, Ohio; Mr. Frank Anzek: Kansas City; Mrs.

A. Jazbec: Cleveland, Ohio; Mr. A. Rudman: Cleveland, Ohio; Mr. Joseph Vreček: Chicago; Mr. Anton Debevec: Willard, Wis. Rev. John Novak: Greenwood, Wis. Mr. August Kollander: Cleveland, O; Mr. Anton Rozman, Baden, Pa.; šolske sestre: Lemont, Ill; Mr. Anton Meljač: Cleveland, Ohio; Steve Jenko: Bulger, Pa. \$3.50; Podr. 'Slov. ženske Zveze: Eveleth, Minn. Po \$2.00: Društvo Sv. Antona KSKJ: Burgettstown, Pa. Podružnica SL ženske Zveze: Warren, O.; \$4.00: Mr. Frank Richtarich: Fairfield, Conn. — Po \$10: Društvo Sv. Veronike KSKJ: Kansas City; Mr. Stanley Widmar: Cleveland, Ohio; Mr. Anton Papish: Waukegan, Ill.; Joseph Zorc: N. Chicago, Ill.; \$6.50: Rudolf Komater: Chicago, Ill; Po \$5.00: Vitezi Sv. Jurija KSKJ Joliet; Društvo Sv. Barbare KSKJ: Bridgeport, O.; Društvo Sv. Štefana KSKJ: Cleveland, O.; Društvo Sv. Veronike KSKJ, Beaver Falls, Pa.; Podr. SL ženske Zveze: Cairnbrook, Pa.; Podr. SL ženske Zveze: Canon City, Colo.; Theresa Cvitković: Kansas City; Rev. Joseph Celesnik: Cleveland; Viktor Kmetič: Chicago, Rev. John Plaznik, Norris, Ill; Joseph Lesjak: Braddock, Pa; Mary Planinšek: Cleveland; Joseph Kovacic, Cleveland; Angela Mlakar: Hibbing, Minn.; Rose Bizjak: Cleveland; Marija Ciber: Cleveland; Ana Ahačič, Chicago, Ill.

P. Odilo.

Novice iz Chicago

Chicago, Ill. — France Petrič, ki je preživel več let v begunskih taboriščih, pa je srečno našel pot v našo svobodno deželo, bo popeljal v soboto svojo izvojenko — izbral si jo je še v taborišču — pred oltar, kjer si bosta obljubila zvestobo do groba. Mlademu paru želimo mnogo sreče na skupni življenjski poti.

Mr. in Mrs. Justin Pavlin sta šla na počitnice k svojemu bratu v Carnivaci v Mehiko. Pot je dolga okoli 3,000 milj. Toda tam na jugu je vedno dovolj sonca. Njun brat ima tam malo farmo. Posvetil se je polnoma cveticam. Ta posel mu pa ne prinaša samo zabavo, ampak tudi lepe denarce. Naj bi se oba res dobro spočila in razvedrila ter se tudi srečno vrnila.

Pred nekaj dnevi je preminul Frank Fabjan. Žena mu je umrla že pred več leti. Zapušča več odraslih otrok. Pokojni je bil vnet čitatelj Ameriške Domovine. Naj v miru počiva! Njegovim sorodnikom in prijateljem iskreno sožalje.

J. Mlakar.

Prošnja iz domovine

Spodaj podpisana ključarja podružnice cerkve sv. Miklavža pri Moravčah, se obračava na naše rojake v Ameriki z veliko prošnjo. Nujno namreč rabimo 3 metre blaga za cerkveno bandero. Tukaj pri nas se kaj takega sploh ne dobi.

Sicer ne poznamo razmer v Ameriki, upamo pa, da so boljše kakor pri nas. Tukaj namreč sploh ne prodajajo nobenih nabojnih slik ali molitvenikov, ne rožnih vencev ali kaj takega. Zelo bi vam bila hvaležna vsa sosesa za dar. Upamo, da bi noben ne bil preveč obremenjen radi tega.

Posebnih novic tukaj ni, le ta, da so v zadnjem času umrli Maselnikova mati Barbara in Sinovčeva Johana, Franetovka.

Vse nekdanje naše ožjake v Ameriki prav lepo pozdravljamo ter se jim iskreno priporočamo, če bi kaj darovali v omenjeni namen za našo cerkev.

Uštar Ivan p. Moravče pri Domžalah, Slovenija, Jugoslavija in Močilnikar Lovrene, ključarja.

—Morske obale Alaske so dolge skupaj okoli 4,750 milj.

Belokranjski klub vabi

Cleveland, O. — Belokranjski klub vabi vse člane in prijatelje na domačo zabavo, ki jo prireja v nedeljo, 4. februarja ob treh popoldne v mali dvorani št. 1. v SND na St. Clair Ave. Članice bodo preskrbele za dober prigrizek in napravile krofe, velike kot buče. Kdor ne verjame, naj se prideja za prepičat na lastne oči. Tudi za dobro kapljico bo preskrbljeno. J. Grabnarjev orkester bo igral, da se bo staro in mlado vrtelo, da bo veselje. Tako se bomo prav po domače zabavali in obhajali naš imendan.

Kdor hoče vesel biti, mora na pustno nedeljo k Belokranjcem priti!

J. Smuk, tajnik.

Prošnja za pomoč Deške-mu semenišču v Pazinu-Istra

Euclid, O. — Podpisana Mrs. Helen Schneider se obračam na vse rojake, zlasti s Krasa, s prošnjo, da pomagajo vzdrževati tristo dijakov v škofiškem malem semenišču v Pazinu. V njem so po večini Istrani, pa je tudi več Slovencev s Krasa, ki tam študirajo in se pripravljajo za duhovsko semenišče. Dijaki in ravnatelj mi pišejo in prosijo za hrano, za obleko, spodnjo in vrhno, za čevlje in vse druge vsakdanje potreščine. Poslala sem, kolikor sem mogla, a vsem prošnjam sama ne morem ustreči. Med mojimi sorojaki s Krasa in od drugod iz Slovenije so gotovo dobra srca, ki bi rada pomagala, ko bi vedela komu in kakim. Vsem tem se rada ponudim, da njihove darove v blagu ali denarju sprejem in jih vestno odpremim v Pazin. Že vnaprej se vam zahvaljujem; dobri dečki vsak dan goreče molijo za svoje dobrotnike. Pošljite svoje darove na moj naslov ali pa pokličite po telefonu.

Mrs. Helen Schneider,
1980 E. 228. Street,
Euclid 17, Ohio.
Telefon: IVanhoe 1-2630.

Ameriška in evropska označba mer

Pri čevljih je razlika v označbi mere za približnih 32½ do 33 točk, ki jih je treba odšteti od evropske mere, bodisi pri moških ali ženskih čevljih. Na primer: če vam sorodnik piše, da potrebuje čevlje št. 39 je to ameriške mere 6½; št. 40 je 7, št. 41 je 8, 42 je 9, 43 je 10, 44 je 11 ženski čevlji so navadno manjši kot gornje mere. Tako bi na primer št. 38 bila ameriške mere 6, 37 bi bila 5 in 36 pa 4.

Pri ženskih oblekah pa je razlika v označbi mere vedno za 3 točk. Na primer, če vam sorodnik piše, da nosi obleko št. 40, je to ameriške mere 32, št. 42 je ameriške mere 34, 44 je 36, 46 je 38, 48 je 40, 50 je 42 in 52 je 44.

Isto je pri meri za deklice. Evropska št. 38 je ameriška 12, 40 je 14, 42 je 16, 44 je 18, in 46 je 20.

Pri moških oblekah pa začnemo pri meri v Evropi s št. 42, kar je enako ameriški meri 33, št. 44 je ameriška 34, 46 je 36, 48 je 38, 50 je 39, 52 je 41, 54 je 43 in 56 je 44.

Pri moških srajcah pa je razlika v označbi sledeča: št. 35 pomeni ameriško mero 13½, 36 je 14, 37 je 14½, 38 je 15, 39 je 15½, 40 je 15¾, 41 je 16, 42 je 16½, 43 je 17. (Po "Obzoru.")

—Policaј na motociklu je prisilil Marcijo Schneider, ko je drvela po cesti z preveliko brzino, da je zapeljala na stran in obstala. Nato se je zadrli na njo: "Mar, mislite, da greste — k ognju?" "Ne, gospod," je odgovorila gospodična Schneider skoro brez sapa. "Jaz ga imam s seboj." Policaј je pogledal v voz, čigar zadnji sedež je gorel že skoraj s plamenom.

CIGANKA ZALKA

(NOVELA)

Za hip se je zdelo, da se bo Jur vrgel na gozdarja, saj ga je sovražil nemalo. Vendar pa so ga besede in vedenje gozdarja oplašili. Hermanu se je postava divjega lovca zdela bolj in bolj znana, kot blisk je potegnil lovski nož, z levico prestrašenega Jurja pograbil za ovratnik in zavpil: "V imenu postavte se aretiram, če mi ne daš pojasnil, ki jih zahtevam. Zelo bi se moral motiti, še te nisem že enkrat srečal v gozdu s tvojimi pajdajši!" Zdjaj je fanta minila vsa predzrnost. Z javkajočim glasom je začel: "Gospod, ne bodite tako trdi s poštenim človekom, saj sem se hotel z dekletom samo malo pošaliti in nisem nič hudega mislil. Izpuštili me, gospod, kajti prav gotovo ste v zmoti. Kako naj bi bil jaz divji lovec? Sem premožen kmet iz Virtemberske in mi divji lov, hvala Bogu, ni potreben."

Ker je falot tako klavarno stokal, Herman pa pomislil, da bi se le mogel motiti, se mu je jeza naglo polegla — saj je pa tudi Jur v gozdu nosil brado in ga zato nisi mogel tako zanesljivo spet spoznati. Izpuštil je divjega lovca, lovski nož porinil nazaj v nožnico, potem pa dejal: "Torej odgovarjate, odkod ste in kaj vas je pripeljalo semkaj. To pa takoj in natančno, še hočete, da vam bom verjel."

"Rad vam bom povedal, gospod, se je hlinil divji lovec, "in kar vam bom rekel, bo lahko tudi Lena potrdila, ki prihaja kakor naročena."

In res je prav tedaj prišla okoli vogla razvaline ciganka Lena in se ni malo ustrašila, ko je videla Hermana in njegovega smrtnega sovražnika skupaj.

"Kaj pa se je vendar zgodilo? In kaj vama je prišlo navzkriž?"

"Lena, povej vendar gospodu gozdarju, da sem jaz pošten kmet iz Bicingena, da mi je ime Jur in da nimam nič opraviti s slabimi ljudmi, z divjimi lovci."

"Jur — divji lovec?" se je glasno zasmejala Lena. "Ha, to bi bilo pa res nekaj posebnega! Ali Jur sploh ve, kako se puška sproži? Ima dosti lepe živine v hlevu in bi bil norec, če bi se družil z lumpi."

"Zdaj sami slišite, gospod," je ponižno dostavil Jur. "Lena vam pa tudi lahko pove, kaj me je pripeljalo semkaj in da sem bil že večkrat tu, da bi..."

"No, da bi kaj?" ga je prekinil Herman in se naglo obrnil proti ciganki Leni. "Eh, da bi dobil zeli za bolno živino," je čisto mirno in malomarno pojasnila Lena. "Kako pa je, Jur, ali se še zdaj ni obrnilo na boljše rdečke, ali pa je že spet marnaga? Zdi se mi, da ne storite natančno tako, kot vam naročim... Stopite z menoj v sobo in dobro poslušajte, sicer zlepa ne bo boljše."

Starka je počasi in povsem mirnega obraza krevljala proti vratom, Jur pa za njo, pri tem

pa se je še hlinil, da je gozdarja od strani plašno pogledal.

"Skoraj se mi zdi, da sem se zmotil in preveč trdo nastopil," je dejal Herman Zalki, ki je stala blede in zamišljena poleg njega. Spet je imela pred očmi isto grozljivo pismo; Hermana so fantove hinavske besede in materino pričevanje pomirili, nje pa ne. Ubogo dekle je čutilo v srcu razklanost, ki si je ni znalo razložiti. Kajpada je vedela, da ji božja zapoved strogo velevala mater ljubiti, a vendar — si je morala silo delati, da bi tako ravnala.

"Dejal bi, Zalka, da si se prestrašila bolj, kakor pa je bilo treba. Imaš tako malo poguma, gozdna ptičica?"

"Zdaj je že vse dobro, saj si ti tukaj," se je Zalka izognila odgovoru. "Gotovo pa si truden; daj, usedi se. Ti smem prinesiti malo osvežila? Nabrala sem zate krasnih malin in jagod. No, reci že, da hočeš."

"Če te s tem razveselim, Zalka, kas prinesi."

Zdaj je prišel iz hiše Jur. Ponižno je držal trioglati klobuk v roki in dejal proti Hermanu in Zalki: "Se enkrat lepo prosim, da mi oprostite neumno šalo. Nisem imel slabega namena, in če bi bil vedel, da bi bilo že gospodu gozdarju čestitati, bi ne bil stegnil jezika. Zbogom, gospodu gozdarju pa voščim vso srečo."

Če bi kdo fanta skrbno opazoval, bi skoraj gotovo razumel posmeh v njegovem voščilu; sum pa bi mu prešel v prepričanje, če bi mogel potuhnjenega človeka videti nekaj trenutkov kasneje.

Komaj je namreč divji lovec prišel do prvega grma, tako da ga gozdar in njegova dekle nista več mogla videti, se je ustavil. Zdjaj ni bilo na njegovem obrazu nobene ponižne vdanoosti več; zdelo se je, da vre v njem nebrzdana togota, kajti oči so mu stopile iz jamic. Stisnil je pesti, zaškrilpal z zobmi in zagodrnjal: "Naj me hudič vzame, če ti ne upihnem življenja! Že dvakrat si mi prekrizal pot, v tretje ti bo šlo za življenje, na to ti prisegam."

* * *

Zalka in Herman pa sta bila med tem vsa srečna.

"Ali veš, Herman, da si bil lep, zelo lep, ko si tako grozeče stal pred tem človekom? Rada bi ti povedala, komu si bil podoban, pa bi se mi samo smejal."

"Ti priliznjeni deklči ti, menda bi rada videla, da se še prevzamem; no, se ti bom pa s tem zahvalil, da ti ponovim, kar je pri veselici dejal Ponkrac: 'Zalka je najlepša...'"

"Pst, Herman, pst, tako se ne govori. Ubogi, ubogi Ponkrac!" je navihanka smehljaje dostavila. Saj je bil še moj ljubeček nanj ljubosumen. Pa saj ti še nisem povedala, komu si bil podoben. Spodaj v vaški cerkvi, veš, stoji na glavnem oltarju sv. Mihael, kako prebada ostudno zver. Prav tak si bil ti."

"To je pa slabo znamenje," jo je resno zavrnil Herman. "Zakaj neki?" se je ustrašila Zalka. "Je kaj slabega v tem?" "To ravno ne; toda kadar pojde moja Zalka spet v cerkev, se bojim, da bo večkrat ko treba gledala sv. Mihaela in pri tem pozabila na molitev."

"Samo zato naj bi bilo slabo znamenje, praviš? No, zdaj ko vem, bom pa še posebno pazila in ne bom raztresena."

"Menim, da ga boš navzlic temu včasih pogledala," se je šalil Herman še naprej. "Trdno pa sem prepričan, da nekega dne tega ne boš storila."

"In kdaj se bo to zgodilo?" je postala Zalka radovedna. (Dalje prihodnjič)

M. ŠKERBEC:

Velike Lašče v znamenju srpa in kladiva (Nadaljevanje)

Po nalogu nemške policije je maral župan sestaviti listo vseh komunistov v občini. In kaj je naredil dotični župan, skrit komunist? Hladnokrvno je izročil Nemcem listo s 25 imeni najboljših mož v občini in največjih protikomunistov in jih označil kot komuniste! Nekaj dni na to so bili vsi ti zaprti od nemške policije. Vse ljudstvo se je zgrajalo nad tem. Končno je prišlo na uho tudi Nemcem, da najbrž tu ne bo nekaj v redu. Poklicati so dotičnega jugoslovanskega orožnika, mu pokazali listo "komunistov," ki jo je sestavil župan! Ta je sedaj pojasnil nemškim orožnikom, da so na tej listi sami antikomunisti!

Tako umazano vlogo so igrali komunisti po vsej Sloveniji!

Od narodnega vodstva, mislim da od bana dr. Natlačena, je prišlo že ob pričetku okupacije na vse prebivalstvo tajno navodilo, naj nima nihče kakih stikov s fašisti in okupatorjem. Ljudstvo se je v splošnem držalo teh navodil, naši ljudje so se obnašali napram Italijanom hladno, sicer pa je znano, da naš narod ni imel še nikdar kakih simpatij do Italijanov.

Izjemo v tem oziru so delali le komunisti, pa kake prisiljene ženske, katerim je ugajalo laskanje italijanskih kavalirjev. Taki pojavi, da so okupatorjevi vojaki iskali stika z lahkovernim in moralno šibkim ženskim svetom, imamo pa dosti v zgodovini

ni vseh narodov in vseh vojsk! Komunisti in njih sopotniki pa so ob vsaki priliki iskali ožjih stikov z italijanskimi oficirji in vojaki, vabili so jih v svojo družbo, v družine, na ženitnine, na plesne in zabave. To vse je trajalo do nenadnega izbruha vojne med Rusijo in Nemčijo junija 1941. Kres je prinesel jasnost, komunistično revolucijo in državljansko vojno.

Za časa državljsanske vojske in tudi kasneje do danes so komunisti najraje blatili svoje nasprotnike kot "izdajalce," "belogardiste" in "fašiste." Ta komunistična taktika je imela dvojen namen: Odvrniti pri ljudeh pozornost od njih lastnih zločinov in te nekako opravičiti! "Izdajalec je bil, zato je zaslužil smrt," so navadno trosili komunistični propagandisti po deželi vselej, kadar so koga umorili. Na drugi strani je pa imela komunistična propaganda, ki je slikala vse vidnejše protikomuniste kot "izdajalce," namen onemogočiti svojim nasprotnikom delo med narodom, ki je bil po ogromni večini proti okupatorju. S to lažjo so komunisti žal dosegli dosti uspeha v Ameriki!

Vsak okupator skuša najti med prebivalstvom na zasedenem ozemlju kake moralno manj vredne ljudi, ki mu služijo kot zaupniki in ovaduhi, nekateri iz golega koristoljublja, drugi pa iz osebnega sovraštva ovajajo svoje sorojake.

Tudi med slovenskim narodom so se našli taki ljudje, ki so služili tujemu okupatorju kot špijoni in ovaduhi, toda ti so bili po veliki večini v komunističnem taboru! Imamo polno dokazov v rokah, da so komunisti s svojim ovajanjem pri okupatorju odstranjevali svoje

nasprotnike!

V velikolaški občini so bili štirje zaupniki Italijanov, izmed teh so bili trije komunisti, ali vsaj njih somišljeniki

Prvi, še najmanj nevaren, je bil neki Lenič, bivši jugoslovanski orožnik. Politika nekdanje kraljeve diktature je najbolj demoralizirala orožništvo in učiteljstvo! Ta mož je služboval kot orožnik v Vojvodini, ki so jo ob razsulu Jugoslavije zasedli Madžari in seveda Leniču odpovedali službo. Prišel je z družino v Velike Lašče in se stavil na razpolago italijanskim karabinerjem. Mož je bil brez službe in se je skušal na ta način preživljati. Bil je čez mero uslužen Italijanom, radi tega so se ga ljudje splošno ogibali. Komunist ni bil, praktičen katoličan pa tudi ne, dasi je bil iz dobre krščanske družine. Tudi Italijanom ni dosti koristil, ljudem pa tudi ne škodil. Se največ škode je napravil svojemu bratu, odličnemu možu, očetu sedmih otrok, ki so ga komunisti umorili v župniji Rob. Njega samega pa je v zimi 1941-42 v večernem mraku v ozki ljubljanski ulici smrtno zabodel neki komunist.

Drugi pa je bil Vilko Nanut, učitelj v Dvorski vasi. Ta mož je pribežal v Jugoslavijo iz Primorske okrog leta 1925. Nekateri so pravili, da je pribežal radi svojega narodnega prepričanja, da mu je v Italiji gorelo pod nogami radi njegovega nagnenja h komunizmu.

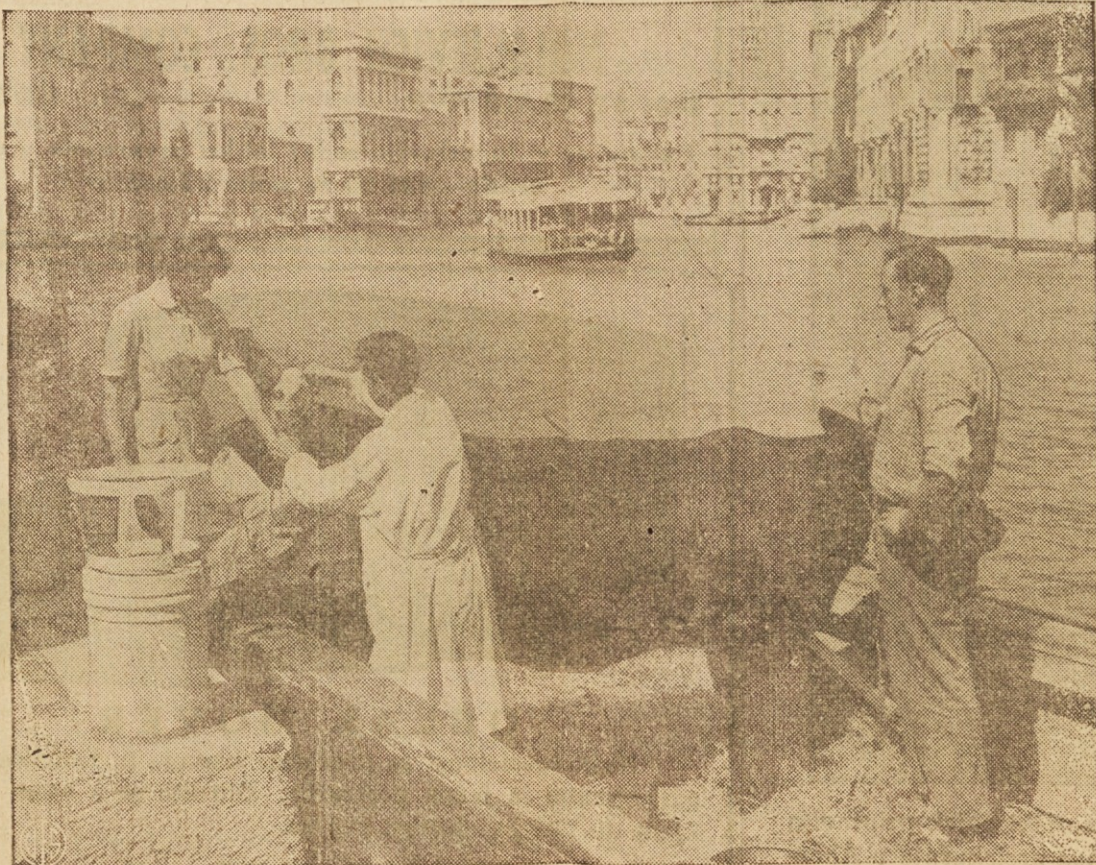
Ko je propadla Jugoslavija in so prihajali Italijani v deželo, je bil ves prepaden. Bal se je, da ga bodo Italijani preganjali. Toda Nanut ni bil eden tistih, ki hitro izgube prisotnost duha. Poznal je dobro Italijane in je dobro vedel, kaj mu je treba storiti, da si pridobi njih zaupanje in naklonjenost.

Ob razsulu jugoslovanske vojske je ostalo na podstrešju tamkajšnje šole v dveh velikih zabojih precej novih vojaških čevljev. Kako bi bili tisti čevlji prav prišli domačim možem in fantom! Toda učitelj Nanut jih ni namenil domačinom pač pa Italijanom kot nekaj dar sprave. S tem, da jim je izročil ta zaklad, se je seveda Nanut zelo prikupil Savojem, ki se sicer niso prav nič brigali za njegovo preteklost. Mož je gladko govoril italijanski jezik, da so ga Italijani smatrali za svojega človeka in ga postavili za svojega zaupnika.

V zimi 1941 — 42 so se komunisti pridno pripravljali na revolucijo in upor proti okupatorju. Ljudstvo je s skrbjo zasledovalo vse te priprave, toda nihče si ni upal reči ničesar, ker je bila vsaka komunistom neprijazna beseda že smrtno nevarna. Toda učitelj Nanut je dobro vedel, kdo bi bil v Dvorski vasi nevaren komunističnim podvigom! (Dalje prihodnjič).

Pogreb. — Oblečeni v halje, ki močno spominjajo na Ku Klux Klan, gredo člani bratovščine "Saccanti" za pogrebom svojega sobrata v Rimu. Odganizacija je nastala v 18. stoletju in je omejena samo na premtvo. Ime "Saccanti" izhaja od besede "sacco," kar pomeni v italijanščini vrečo (žakelj), pa tudi blago iz kakršnega so vreče narejene in prav iz takega blaga so izdelane tudi halje te bratovščine.

Tole mleko je pa že sveže! — Beneški mlekar z svojo "plavajočo mlekarino" prodaja mleko beneški gospodinj ob znanem Grand Canalu.

MALI OGLASI

DEKLETA in ŽENE

Sedaj je najboljši čas, da si izberete in naročite fino POMLADANSKO STERLING SUKNJO ali SUIT direktno iz tovarne, katere dobite pri meni vedno po najnižjih cenah kakor kje drugje.

Samo pokličite me, da vas peljem v tovarno.

Benno B. Leustig

1034 Addison Road
Tel.: EN 1-3426

HIŠE NAPRODAJ

Dve hiši na eni parceli, vsaka za 2 družini, sta naprodaj. Za pojasnila vprašajte po 3-30 popoldne na 1150 E. 60 St. (25)

Iščejo stanovanje ali kupijo hišo

Tri odrasle osebe želijo dobiti stanovanje 4 ali 5 sob, ali tudi kupimo hišo s 4 ali 5 sobami; najraje v collinwoodski naselbini. Naslov pustite v uredništvu tega lista. — (23)

Pekarija in hiša

Popolnoma moderno opremljena pekarija in zidano poslopje iz opeke ter trgovina, 4 stanovanjske sobe, za 2 avta garaža; samo poslopje je cenjeno \$19,000 brez opreme v pekariji in trgovini; radi smrti v družini se proda vse skupaj za \$19,800.

Geo. Strainic

East Shore Realty
778 E. 185. St. IV 1-6561
(Jan. 31, Feb. 2)

Pohištvo naprodaj

9x12 Anglo-perzijska preproga, pohištvo za jedilno sobo in omara za jedilno posodo, "Barrel backed chair," "Cocktail" miza, "drum" miza, kompletna dvojna postelja iz javorovega (maple) lesa in evropsko tehtnico (vago). Pokličite po 5. uri popoldne HE 1-9538. (23)

HIŠA ZA 1 DRUŽINO

6 sob colonial hiša, popolnoma prenovljena, z vsemi udobnostmi. Poleg je tudi prazen lot. Jo morate videti, da jo boste znali ceniti. Vprašajte na 10106 Gibson Ave. (25)

Hiša za eno družino

Kupim hišo za eno družino v okolici med Superior in St. Clair Ave., ter od 60 do 68 St. Kdor želi prodati, naj pusti naslov v uredništvu Ameriške Domovine. (22)

DELO DOBIJO

Za čiščenje urada

Ženska dobi delo za čiščenje urada, en dan in pol na teden. Triad Metal Product Co. 1009 Rockwell — MA 1-4561 (22)

TEŽAKI

in delavci za ročne truke do 50 let starosti. Stalno delo in plača od ure. THE CLEVELAND PNEUMATIC TOOL CO. 3781 E. 77 St. (Blizu Broadwaya) (26)

SAND BLASTERS

Mora biti izučen za "tangborn room blast" in "hand blast machines." Visoka plača od ure. Clev. Pneumatic Tool Co. 3781 E. 77 St. (Blizu Broadwaya) (26)

Ženska za čiščenje

uradov; delo od 9:30 zvečer do 6 zjutraj. Mora biti državljanka. Plača od ure. Cleveland Pneumatic Tool Company 3781 E. 77 St. (Blizu Broadwaya) (26)

Ženska za kuhinjo

Sprejme se ženska za delo v kuhinji, poln čas; izučena ima prednost. Za pojasnila pokličite EN 1-9529. (24)

DELO DOBIJO

MAŠINISTI TURRET LATHE IN MILLING MACHINE operatorji

drugi šift

Plača od ure, za nadurno delo in nočni bonus

DRILL PRESS operatorji

prvi šift

Plača od ure in za nadurno delo

Mora znati napraviti sam svoj "set up"

Vprašajte za Mr. Hasman Federal Foundry Supply

4600 E. 71 St.

(Južno od Harvard)

(27)

Išče se dekleta

med 18. in 21. letom starosti za delo v finančni instituciji.

Morajo biti vsaj nekoliko

vešče tipkanja in

knjigovodstva.

5-dnevni tednik—dobre ure v prijetni okolici.

Za intervju pokličite

HE 1-5670

(x)

MACHINE OPERATORJI

Za produkcijsko delo

1: in 2. šift

Plača od ure in od kosa (piecwork)

FERRO MACHINE &

FOUNDRY, Inc.

3155 E. 66 St.

(22)

Mills Restavracija

sprejme takoj srednje staro žensko za delo v restavracijski pekariji. Dobi hrano, stalno plačo in uniformo. Zzlasite se osebno v

Mills Restaurant

315 Euclid Ave.

(24)

AIRCRAFT MACHINE

RADIAL DRILL

MILLING MACHINE

ENGINE LATHE

TURRET LATHE

Visoka plača od ure. Employment urad odprt od pondeljka do petka od 8:30 a.m. do 4 p.m.

V soboto od 8 a.m. do poldne

The Cleveland Pneumatic

Tool Co.

3781 E. 77 St.

(blizu Broadway)

(26)

BORING MILL

(Horizontal)

OPERATORJI

in

UČENCI

Takoj delo za izučene operatorje in moške s tovarniškim izkuštvom na "milling" strojih za učence. Plača od ure in incentive; 55 ur na teden; nočni šift.

Employment urad odprt vsak dan od 8 dop. do 5 popoldne; ob sobotah do popoldne.

THE OSBORN MFG. CO.

5401 HAMILTON

(25)

Protect Against VITAMIN DEFICIENCY With

ONE A DAY

MULTIPLE VITAMIN CAPSULES

Each One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsule furnishes the full basic daily quantity of five vitamins whose requirements in human nutrition have been established.

You can't buy better vitamins no matter what you pay for them. One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules are guaranteed to be full potency, as shown on the label.

Make One-A-Day your Buy Word for vitamins. Get them at your drug store.

MILES LABORATORIES, INC. Elkhart, Indiana

Charles Dickens:

Velika pričakovanja

Opravljalja je vse naše gospodinjstvo, in še prav čudovito, a jaz nisem mislil na to stvar.

"Kako dosežeš, Biddy, da se vsega naučiš, česar se naučim jaz, in nikoli ne zaostaneš za menoj?" Zadnje čase sem bil že precej nečimrni na svoje znanje, kajti za izobrazbo sem porabil vsak funt ob rojstnem dnevu, in tudi večji del svojih prihrankov sem porabil v ta namen, čeprav sem prepričan, da sem ti isto malo, kar sem znal, zelo drago plačal.

"Prav tako bi jaz lahko vprašala: Kako pa ti dosežeš?" je rekla Biddy.

"Vidiš, čudno je tole: Kadar zvečer pridem iz kovačnice, sem vedno pri knjigah. Ti pa nisi nikoli pri knjigah, Biddy?"

"Morda vse to nalezem — kakor se nalezje kašelj," je mirno rekla Biddy in spet začela šivati.

Sel sem za svojo mislijo, se naslonil na lesenem stolu in gledal Biddy pri šivanju. Glavo je držala postrani, ko je vbadala. In zdela se mi je vedno bolj izredno dekle. Spomnil sem se da tudi vse izraze našega obrta pozna, izraze raznih opravil in vse različno orodje. Teoretično je bila že zdaj prav tako dober kovač kot jaz, če ne bolj.

Ti si ena tistih žensk, Biddy, ki znajo vsako priliko do dna izrabiti. Preden si prišla k nam, nisi imela nobene prilike, zdaj pa samo pogled, pa boš videla, koliko si napredovala."

Biddy me je za hip gledala,

V blag spomin

OB PRVI OBLETNICI ODKAR JE UMRLE NAŠ LJUBLJENI, NEPOZABNI SOPROG SIN IN OČE

Adolph F. Grajzar

Zatisnil je svoje mile oči, dne 30. januarja 1950.

Kje si, sinko, kje si zlati, kje mudiš se zdaj? Kličeta Te oče, mati, vrni se nazaj.

Rad prišel bi očka, mama, gledat vaš obraz. Crna zemlja me odeva, v njej ginevam jaz.

Žalujoči ostali:

FRANK in ANNA, starša;
CONSTANCE, soproga;
KATHELINE, hčerka.

Cleveland, Ohio,
dne 30. januarja 1951.

potem pa šivala dalje. "Bila sem tvoja prva učiteljica, ne res?" je vprašala med šivanjem.

"Biddy!" sem kriknil silno začuden. "Kaj pa je, da se jokaš?"

"Saj se ne jokam," je rekla Biddy, pogledala kvišku in se zasmejala. "Kdo pa ti pravi, da se jokam?"

Kdo drug mi je mogel to praviti, če ne solza, ki ji je zdrknila na šivanje? Molče sem si klical v spomin, koliko je garala, dokler ni prateta Mr. Wopsla srečno premagala grde navade življenja, ki se ga bi nekateri ljudje tako radi iznebili. Spet sem mislil na brezupne okolnosti, ki so jo obdajale v bedni trgovinici, na klavirno in hrupno večerno šolo, na bedno staro culo nesposobnosti, ki jo je bilo treba vedno vlačiti za seboj in zadevati na rame. Zdelo se mi je, da je moralo že v tistih časih v Biddy tičati tisto, kar se zdaj razvija, saj sem se tudi jaz v prvi zadregi in nezadovoljstvu takoj obrnil do nje, kakor da se razume samo po sebi. Biddy je mirno šivala dalje in ni več točila solz. Ko sem jo

gledal in na vse to mislil, mi je prišlo na misel, da najbrže nikoli nisem bil dovolj hvaležen. Morda sem se pred njo preveč zapiral in bi ji bil moral več zaupati.

"Da, Biddy," sem dejal ko sem dobro premislil, "ti si bila moja prva učiteljica, pa tedaj noben od naju še malo ni mislil, da bova kdaj tako lepo skupaj v tej naši kuhinji."

"Oh, ubožica!" je rekla Biddy. Nič ni mislila nase, temveč na mojo sestro; že je vstala in se trudila, da bi sestra imela bolj udobno. "To je zares žalostno."

"Da. Toda midva se morava več razgovarjati ko doslej. In jaz te bom moral vpraševati za svet več ko doslej. Biddy, kaj ko bi prihodnjo nedeljo šla lepo skupaj na močvirje in se o vsem pogovorila?"

Sestre zdaj nikoli nismo puščali same, Joe je pa tudi prav rad prevzel skrb zanjo tisto nedeljsko popoldne, tako sva z Biddy odšla na sprehod. Bilo je poleti in zelo lepo. Šla sva skozi vas, mimo cerkve in pokopališča ven na močvirje. Ko pa sem od tod zagledal jadra ladij, ki so plavale mimo, sem kakor vselej družil razgled z Miss Havisham in Estello. Na bregu reke sva se usedla, voda nama je šušljala ob nogah in delala kraj še bolj pokojen, kakor pa bi bil brez tega šuma. Odločil sem se, da je prav to primeren kraj in čas, da Biddy odkrijem svoje srce.

"Biddy," sem dejal, pa jo še prej zavezal k molku, "rad bi

postal gentleman."

"O, na tvojem mestu si jaz tega ne bi želela," me je zavrnila. "Mislim, da bi zate ne bilo primerno."

"Biddy," sem dejal nekam strogo, "imam posebne razloge, zakaj bi rad postal gentleman."

"Sam že najbolje veš, Pip, toda ali se ti ne zdi, da si zdaj srečnejši?"

"Biddy," sem nestrpnostno vzkliknil, "zdaj sploh nisem srečen. Gabi se mi moj poklic in življenje samo. Nikoli mi še ni ugajalo ne prvo ne drugo, odkar sem postal vajenec. Ne klati neumnosti."

"Ali sem klatila neumnosti?" je rekla Biddy in rahlo privzdignila obrvi. "Oprosti, nič

slabega nisem mislila. Želim samo to, da bi ti šlo dobro in bi se srečnega počutil."

"No, dobro, tedaj pa si zapomni enkrat za vselej, da se nikoli ne bom dobro počutil in se mogel ne bom — da boš vedela, Biddy — dokler ne začnem čisto drugega življenja, kakor je sedanjé."

"Joj, škoda!" je rekla Biddy in zmajala z glavo in bila žalostna.

Tudi jaz sem pogosto mislil, da je škoda, ko sem se neprestano sam s seboj prepiral. Najrajši bi se zdaj zjokal od jeze in obupa, ko je Biddy izrazila moj podobna čustva. Rekel sem ji, da ima prav, da tudi sam vem, kolikšna škoda je, da pa si

ne vem pomagati.

"Če bi se mogel privaditi," sem dejal Biddy, trgal kratko travo okoli sebe, precej tako kakor sem nekoč pulil čustva iz las in jih zbrcal v steno pivovarne, "če bi se mogel privaditi in vsaj pol tako rad imeti kovačnico, kakor sem jo imel kot otrok, vem, da bi bilo zame mnogo bolje. Ti in jaz in Joe potem ne bi ničesar več pogrešali, Joe in jaz bi morda postala družabnika, ko bi moj čas potekel, in morda bi celo s teboj začel hoditi in sedela bi prav na tem bregu kakega lepega nedeljskega popoldne kot čisto druga človeka. Saj bi bil dosti dober zate, ali ne, Biddy?"

Biddy je vzdihnila, gledala proti ladjam in dejala: "Da, nisem preveč izbirljiva." To najbrže ni bilo laskavo, a sem vedel, da je dobro mišljeno.

"Zdaj pa me kar glej, kako ri-

nem dalje," sem rekel, trgal še več trave in nekaj bilk zvečil. "Nezadovoljen sem in slabo se počutim in — kaj bi me brigalo, da sem neolikan vsakdanji, če mi tega nihče ne bi bil povedal!"

Biddy se je na mah obrnila proti meni in me pogledala bolj pozorno, kakor pa je gledala plavajoče ladje.

"Kaj takega reči ni bilo ne posebno resnično ne posebno olikano," je pripomnila in se spet zazrla ladjam. "Kdo ti je to rekel?"

Spravila me je iz ravnotežja, kajti ušlo mi je, ne da bi pravzaprav vedel, kaj hočem s tem povedati. Zdaj pa se nisem mogel izmuzniti, zato sem odgovoril: "Lepa gospodična pri Miss Havisham, in je lepša, ko ne vem kdo, in jaz jo grozno občudujem, in zaradi nje bi rad postal gentleman."

(Dalje prihodnje).

Služba poslovodje

SLOVENSKA ZADRUŽNA ZVEZA

razpisuje službo glavnega poslovodje. Ustmene ali pismene ponudbe je poslati do 31. januarja na naslov predsednika:

GEORGE PANCHUR

16603 Waterloo Rd., Cleveland, Ohio.

PREMOG

najboljše vrste imamo!

KENTUCKY "LUMP OR EGG" na razpolago. Ako naročite več kot eno tono naenkrat, damo **POPUST EN DOLAR NA TONO**. Ako pa naročite več kot tri tone, **DAMO \$1.50 POPUSTA NA TONO**.

BLISS ROAD COAL & SUPPLY CO.

22290 Lakeland Blvd.

RE 1-5858

SE PRIPOROČAMO ZA POPRAVILA FENDERJEV, OGRODJA IN ZA BARVANJE AVTOMOBILOV.

SUPERIOR BODY & PAINT CO.

6605 ST. CLAIR AVENUE

FRANK OVELEBAR, lastnik.

Dohodninski davek
(INCOME TAX)

Zadnjih 25 let je Mr. Marian Mihaljevich specializiral v izpolnitvi pol za DOHODNINSKI DAVEK tako za trgovce kot za posestnike v Clevelandu.

Bo v vašo korist, če se posvetujete z Mr. Mihaljevichem predno izpolnite listine za DOHODNINSKI DAVEK.

Za vašo varnost shranimo pri nas rekorde za več kot deset let. Naš urad je odprt vse leto, da vam moremo dati boljše postrežbo. In vi nimate nobenih posebnih stroškov za to točno in zanesljivo poslugo.

Kadar pridete za izpolnitev davčnih pol, prinesite s seboj vse rekorde o vaših dohodkih in stroških v letu 1950.

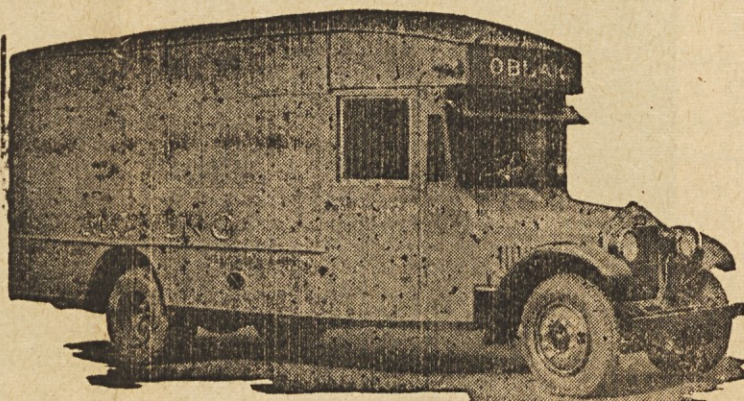
Urad je odprt dnevno od 9 zjutraj do 6:30 zvečer; ob sobotah pa od 9 zjutraj do 6 zvečer.

MIHALJEVICH BROS. COMPANY

6424 ST. CLAIR AVE.

TEL.: HE 1-6152

Pakete za v Jugoslavijo sedaj lahko zavarujete v našem uradu—\$25.00 za samo 25 centov.

OBLAK MOVER

Naša specielnost je prevažati klavirje in ledenice. Delo garantirano in točna postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem do vašega starega znanca

JOHN OBLAK

1146 E. 61. St.

HE 1-2730

Mogočna "mirovna pipa." — Ameriški vojak pripravlja na strel 105 mm top ob priliki njegove preiskušnje v Aberdeenu, Md. Ta podaljšana "cev od peči" (stovepipe) na kolesih je najnovejša in najboljša protitankovsko orožje, s katerim naša armada sedaj razpolaga.

1894

1949

V blag spomin

DRUGE OBLETNICE SMRTI DRAGEGA SOPROGA IN LJUBLJENEGA OČETA

Louis Bostnar

ki je za vedno zatisnil svoje mile oči 28. jan. 1949

Dve leti sta že minili, kar Tebe, dragi, več med nami ni. Prišel je k nam spominski žalni dan, ko misel na Te spet združuje nas, ko tako nenadoma si vzel slovo in za vedno legel v hladno si zemljo.

Kako pozabit to gomilo, kjer počivaš, dragi Ti. Kdo opisal bi tvojo tugo, solze, kdo bi jih preštel.

Dve leti Te že zemlja krije, ko si ločil se le za čas, tam Tebi lepše sonce sije, kjer je pravi dom za nas.

Toda misel nas tolaži, da za Tabo pridemo tja, kjer večno bo plačilo, ko se skupaj snidemo.

Žalujoči ostali:

ANTOINETTE, soproga;

LOUIS, sin, in DOLORES, hči.

Cleveland, Ohio, 31. januarja 1951.

—AND THE WORST IS YET TO COME
—in najhujše šele pride